

Мало ко може рећи да није био искрено изненађен исходом британског референдума о изласку из ЕУ. А поготово мало ко са поуздањем може тврдити да зна шта ће се у наредном периоду дешавати. Једино се са сигурношћу може рећи да је у питању прворазредан (тектонски) политички догађај који значајно мења геополитичку карту овог дела света. У сваком случају, од пада берлинског зида, распада СССР и бомбардовања СР Југославије у Европи није било потенцијално далекосежнијег догађаја.

Можемо се ми сада – као што се масовно и ради – острвити на „ксенофобну, средовечну енглеску провинцију“ која је доминантно стала иза „брегзита“. Чињеница је да Фараж и другови јесу доста демагогисали и играли на карту егзистенцијалне несигурности и страха широких слојева британског становништва. Али Фараж није ни мало крив за стање које је милионе људи навело да буду тако захвална публика за његове демагошке поруке. Уосталом, шта тек рећи за кампању претње и страха коју су водили заговорници останка у ЕУ, апокалиптички представљајући све економске и политичке страхоте које Британију и Британце чекају уколико се погрешно одреде?

Нису Фараж и енглеска провинција криви што се „европска идеја“ саплиће и пада практично при сваком суочавању са народном вољом. Сетимо се само неславне судбине тзв. „европског устава“ који је својевремено такође пропао на референдумима у Холандији и Француској 2005. (Па су након тог фијаска творци чвршћих ЕУ интеграција дигли руке од устава и прешли на „Лисабонски споразум“, као највиши конституциони акт, за чије усвајање није било неопходно расписивати референдуме по земљама чланицама.)

Нису Фараж и енглеска провинција криви што се „европска идеја“ саплиће и пада практично при сваком суочавању са народном вољом.

Коначно, иако није пресудна, није без значаја ни чињеница да су, насупрот Фаражу и Борису Џонсону, који су пројекту „брегзита“ били посвећени и привржени „до коске“, стајали Дејвид Камерон и Џереми Корбин, озбиљни и кредибилни људи, али за које баш и не би могло да се каже да су страсни и безрезервни „евроентузијастички“. Заправо, сем у ходницима бриселске администрације и појединим балканским („кандидатским“) урвинама, данас нико озбиљан није и не може бити безрезервни присталица ЕУ у облику у ком се она тренутно појављује. И за то такође није крив ни Фараж, ни средовечна британска домаћица, нити незапослени радници из предграђа Манчестера и Њукасла.

